

ZEMHERİ KADINLARI

Hamza Nuh Özer

hayykitap
EDEBİYAT

Hayykitap - 649
Edebiyat - 123

Zemheri Kadınları
Hamza Nuh Özer

Hayykitap Edebiyat Yayın Yönetmeni: Caner Yaman
Editör: Canan Öztürk
Kapak ve Sayfa Tasarımı: Turgut Kasay

ISBN: 978-605-7674-35-7
1. Baskı: İstanbul, Ocak 2020

Baskı: Yıkılmazlar Basım Yay.
Prom. ve Kağıt San. Tic. Ltd. Sti.
15 Temmuz Mah. Gülbahar Cad. No: 62/B
Güneşli - İstanbul
Sertifika No: 45464
Tel: 0212 630 64 73

Hayykitap
Zeytinoğlu Cad. Şehit Erdoğan İban Sk.
No: 36 Akatlar, Beşiktaş 34335 İstanbul
Tel: 0212 352 00 50 Faks: 0212 352 00 51
info@hayykitap.com
www.hayykitap.com
facebook.com/hayykitap
twitter.com/hayykitap
instagram.com/hayykitap
Sertifika No: 12408

© Bu kitabın tüm hakları
Hayygrup Yayıncılık A.Ş.'ye aittir.
Yayınevimizden yazılı izin alınmadan kısmen veya
tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopya edilemez,
çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

ZEMHERİ KADINLARI

Hamza Nuh Özer

Destek ve fikirleriyle bana yol gösteren; babam Tahsin Özer'e,
kardeşim Ali Özer'e ve dostlarım Gülizar Özer, Türkan Turşucu,
Ünal Yılmaz, Hakan Yılmaz, Gizem Şencan, Canan Öztürk,
Birsen Gül, Seher Akkaya'ya teşekkürlerimi sunarım.

Bulamur'un kızı İncigül'e ithaf edilmiştir.

Bu roman, yaşanmış bir olaydan yola çıkılarak kurgulanmıştır.

Yol

Cipin koltuğuna gömüldüm.

Yarım saat kadar önce henüz yolculuğumun başlarında dayanılmaz bulduğum soğuk umurumda bile değil. Zamanın, yaşam şartlarında bin yıldır değişiklik yapmadığı topraklarda ilerliyoruz. İçinde bulunduğum yılı belirtmeye lüzum duymuyorum bu sebeple. Ama siz bin dokuz yüzlü yılların başında olduğumu veya iki binli yılların sonlarında olduğumu varsayabilirsiniz. Büyük savaşlar ve katliamlarla örülü insanlık tarihinde herhangi bir savaştan kısa bir süre sonraki dönem içerisinde yaşadığımı... Kahramanlık hikâyeleriyle anılan dönemlerin sonrasında gelen ve genellikle bu hikâyelerde yerini bulmayan; sefalet, yokluk döneminde, kayıplarımızın acısının henüz taze olduğu dönemde.

Dedim ya cipin koltuğuna gömüldüm. Aslında kısa süre önce, daha yolculuğun başlarında, motorun deriden bir boruyla içeri verilmiş ısısı üzerimdeki parkayı çıkarmaya henüz zorlarken, pamuk gibi yağın karın tadını çıkaracağım hoş bir kış yolculuğunda bulunmayı umuyordum. Ama şimdi, deniz seviyesinden yüksekliği sebebiyle, harekete başladığım noktadan daha soğuk bir yerin ancak kutup noktalarının en karanlık yerinde olabileceğini biliyorum. Yanık derinin pis kokusuyla içeri süzülen ısı ise ancak kısa bir süre yaşamaya yetecek düzeyde.

Bulduğum yeri belirtmeye lüzum görmüyorum. Ama siz Anadolu'nun iç kesimlerinde yüksek bir dağ yolunda olduğumu veya Asya dağ sırtlarında ve platolarında keçilerce oluşturulmuş bir patikada olduğumu varsayabilirsiniz. Cansız dev bedenlerine benzeyen, sonu gelmez bu sıra dağ yılanlarının aylarca insan yüzü

görmemekten şahmaranlaştığını ve gökyüzünü sıkıştırarak yukarı ittiklerini hissediyorum.

Cipin koltuğuna gömüldüm. Tekerleklerimizin bastığı yerdeki karların erimesiyle yapışkan bir çamura dönüşmüş yol bozuntusunda ilerlemekteyiz. Yol bozuntusu diyorum çünkü bu şey, dik bir yamacın yüzeyinde insan ve hayvan izleriyle oluşmuş dar bir taraçadan ibaret. Sağ tarafımızda dimdik yükselen bazaltın yüzeyi, hasbelkader güneş vuran yerlerde eriyen karların gölge alanlarda tekrar donmasıyla cam gibi ince buzla kaplanmış asılmaz bir duvar. Sol tarafımız ise tekerleklerimizin bastığı yerin hemen bitiminden başlayan ve yüz metre kadar altımızda seyreden bulutların altında kaybolan uçurum.

Ölüm.

Donarak veya düşerek...

Cipin koltuğuna gömüldüğüm yerden ara sıra cesaretimi toplayıp baktığımda, kalın yün beresi ve kaşkolünün arasından sadece gözlerini görebildiğim, adını hatırlayamadığım şoförüm oldukça endişeli. Tuzla cipin sağ tekerlerini bu keskin hatlı duvarda yırtmamak, sol tekerleri ise sol yanda birden başlayıp dibi sis perdesinin altında kaybolan uçuruma kaydırmamak arasında sürücülükten öte, bir cambazlık faaliyetini sürdürüyor. Dayanılmaz soğuğu şu anda umursamamamın asıl sebebi ise bu.

Gömüldüğüm bu yerde, bir faydası olmayacağını bildiğim halde koltuğa geçirdiğim ellerim ile kasılıp kaldım. Şoförün dikkatini bir an bile kaybetmemesi için ağzımı bıçak açmıyor. Sadece bu hâle nasıl geldiğimi düşünüyor ve benzer bir hâle bir daha hiçbir şekilde gelmeyeceğim konusunda tanrıyı gücendirmeyecek nitekte yeminler ediyorum. Bu arada, yeminlerimin kanıtı olarak sağ elimin işaret parmağını kaldırmak istiyorum ama koltuğun süngerinde bulduğum bir deliğe soktuğum yerde sıcak olarak kalabilen tek parmağım olduğundan hareket ettiremiyorum. Bir yerde de vücudumun her zerresinin o an için cipimizi ve tüm evreni dengede tuttuğu sanırındayım.

Göz kapaklarım kapanıp açılırken minik buz kristalleri sebebiyle birbirine takılıyor kirpiklerim. Kaşkolün altından sızan nefesimin buharı olmasa, uzun aralarda kırptığım, neredeyse buzların sarkacağı kirpiklerimi gören bir kişi oturduğum yerde donduğum zannına kapılabilir.

Kasılmaktan artık halimin kalmadığı bu anda parmaklarım artık uyuşup kuvvetini kaybederken, soldaki uçurumla sağdaki duvar bir sırta birleşiyor. İki tarafımız da yayvan tepeye dönüşüyor. En azından düşerek ölmek ihtimali arkamızda kalıyor. Ama yine de az önce ettiğim yeminlere göre, yeni ve farklı bir yol bulamadığım sürece gittiğim yerden dönmeyi düşünmüyorum. Hiç değilse bile bu yoldan... Şimdi cipimiz daha az dikliği olan bir yamaca tırmanıyor. Çekişin artmasıyla beraber şoförümüz vitesi büyütüyor ve cipimizin sesi uğultudan kurtulup sakın hırıltılarına dönüyor. Ben de gömüldüğüm yerden ayrılıyorum. Bacak kaslarım kasılmaktan dolayı seğirmeye başlıyor.

Şu anda önümde uzanan dünya parçası oldukça farklı görünüyor. Bu, tanıdığım dünya değil. Çocukluğum boyunca kar görmemiştım ben. Okulumun ilk çağlarından hatırlayabildiğim en büyük kışlar bazen turunçların üzerini kaplayan ince kırağıydı, o da her seferinde babamı büyük bir paniğe sürükleyen. Gökten düşen minik kristallerle ilk kez karşılaştığımda ise çılgına döndüğümü anımsıyorum, sevinç içerisinde taneciklerin peşinden ağızım açık dakikalarca koşturduğumu. Kardan ve kıştan tiksindiren beş yıllık yüksek okul hayatı ise çok daha sonraydı... Bu kış ise bildiğim gördüğüm tüm kışların küpü, diğer kışlar bu kışın küp kökü... Bir yerlerde fark etmeden, garip bir geçitle farklı bir dünyaya geçmiş olmalıyız. Güneşi olmayan veya etki gösteremeyen bir gezegende gibiyiz.

Sonunda, sürgünlerle ve kar kütükleriyle yer yer beyaza bürünen çamurlu yola geçiyoruz. Daha açık ve rüzgâr alan bölgelerde çamur, şeklini kaybetmeden hızla donarak lastiklerimizi oynatmamıza müsaade etmeyen sert kanallara dönüşmüş. Bunlar kış başında, aylar önce geçen başka bir araç tarafından oluşturulmuş ve

yaza kadar da değişmeyecek bir şekle bürünmüş olmalı. Cipimiz rayında ilerleyen bir lokomotif adeta. Şoför direksiyonu bıraksa da raydan çıkmamız olanaksız görünüyor.

Sırttaki kar, rüzgâr tarafından büyük ölçüde savrulmuş ve yol olduğunu düşündüğüm şeyi biraz görünür hale getirmiş. Burada şoförümün sezgileri ve tecrübesine güvenmekten başka çarem yok ama uçurumdan yuvarlanma ve karda mahsur kalma tehlikelerinin atlatılması bedenimi gevşetiyor. Vücudum da bu durumuma kalın kıyafetlerinin altındaki gözeneklerimin hepsinden ter fışkırtarak cevap veriyor. Bu ter az sonra donacak diye korkuyorum.

Şoför, sandığımın aksine sağda solda karı yırtarak baş göstermiş birkaç ağacı referans alarak da ilerliyor olabilir. Bu durumda yolculuğumuz hâlâ yaratıcıya emanet niteliğini sürdürüyor. Sonunda onun da rahatlayarak direksiyona yapışan kollarını gevşettiğini görüyorum. Dişiyle ısıarak kalın yün eldivenden kurtardığı elinde daha önceden sarılmış sigarasını hazırlıyor. Kanaldan dolayı direksiyonu bırakmakta tereddüt etmiyor, cip tahmin ettiğim gibi raylardan ayrılmıyor. Bu defa da çakmağın is kokusu ve sigaranın pis kokusu cipi hızla dolduruyor. Koku sadece tütün kokusu değil. Okuldan aşına olduğum bir otun kokusunu da alıyorum. Asgari konfor düzeyine asla ulaşamayacağımı daha iyi anlıyorum bu anda. Yolculuğu bitirmekten başka bir umudum kalmadı biraz rahatlık için.

“Bu yolda üç köy geçeceğiz demişlerdi...” artık sessizliğimi bozabilirim. Ağzım yaklaşık bir saat süren kesintisiz heyecanla kurumuş, dilim damağım birbirine yapışmış. Şapırdatarak boğazıma yayılan acıyı azaltıyorum.

Şoför yapış yapış salya sümükle kaplanmış nikotin sarısı bıyıklarının altından sırtıyor. Kaşkolün altında nefesinin yoğunlaşmasından olmalı. Yorumum onu keyiflendirmiş gibi yanıtıyor, “Birini chohtan geçti. Aha öteğenden de şimdik geçiyoh!”

Direksiyonu bırakmıyor. Alnını kırıştırarak işaret ettiği yönde bir süredir kar tepceği zannettiğim yığıntılarının altından sıyrılmış bacaları ve süzülen zayıf dumanları şimdi fark ediyorum.

“Tomusa gadar gar gahmaz buralardan. Çuhur yerde üç boy biridir. Ayazdan kaçmah için tüm evlikler çuhurlara gurulur.” G harflerini gırtlığının inebileceği en alt noktasından çıkarıyor. “Mayıs ayına gadar evlikleri garın altından geçitle bağlarlar. Sohuhtan korunmak için gara gömülür öyle geçinirler.”

Tüm arazi, evler, ahırlar, ağaçlar; köyün karın altına gömüldüğünü korkuyla fark ediyorum. Korkumu anlayarak keyifleniyor, “Sırttaki yol da bigaç güne gadar gapanır zati. Gısmetine gar henüz bastırıyor. Geç galaydın bahara gadar gidemezdin.”

“Daha bastırmadı kar ha!” diye söyleniyorum. Sesimdeki umutsuzluğu gizlemem imkânsız. Daha şimdiden kaçış yolum olmadığını fark ediyorum. İstesem de istemesem de aylar sürecektir zorunlu bir görevdeyim. Öyle kötü hissediyorum ki, kendimi tutmasam çocuk gibi bağıra bağıra ağlayıp ‘geri götür beni!’ diyeceğim. Ama bu yetişkinliğin kazanımı utanç duygusu yok mu, her zaman burnumuzu boka sokan!

“Öğretmen Bey, fırtına artmadan Yuharı Yazı’ya ulaştırabilsem seni, ahşama galmadan dönerim.”

Sesim daha büyük bir korkuyla çatallanıyor, köyümüzün adı bu değil çünkü. “Yuharı Yazı?” aynı telaffuz hatasını yapmamı engellemyemiyorum. Ama belki de yuharı diye bir kelime vardır. Köye kadar gitmeyecek miyiz yoksa? Bunu yeni öğreniyorum.

Şoför ağzımdan çıkmayan soruları yanıtıyor, “Az bi yol galıyor, Aşağı Yazı’dan sonra goy çuhurda galdığından cipin oraya girmesinin mümkünatı yoh!” Demek ki doğrusu yukarıymış ama belki de aşağı diye bir kelime de vardır.

Bu adamlar için o kadar doğal ki bu şartlarda hareket etmek. Birkaç günde gözlemledim bunu. Tüm bu yaşadıklarında bir aksaklık görmüyorlar. Geldiğimden beri hissettirdiler bunu bana. Karda, donda yapılacak bir saatlik yürüyüşten, basit bir iş olarak bahsediyor. Beni bırakıp gidecek adam dağın başında, bir başıma! Karda kalmak! Ama o an başka bir husus geliyor aklıma; karda gitmek! Karla kaplı arazide yalnız yürüyüp, kara gömülü bir köyü

nasıl bulacağım, aynı utangaçlıkla soramıyorum. Küçük düşürücü bir cevapla karşılaşmak nedense daha kötü geliyor. Neyse ki anlatmaya devam ediyor, “Heberleri olacah. Almaya gelirler. Gatırlarla. Yamacı dönünce goylü cipi görür, bizden önce varırlar Yazı’ya.”

Bu Yazı’nın en azından köylüler için kolay ulaşılabilen bir yer olduğunu anlamak biraz içimi rahatlatıyor.

Ama hayalimde, bedeni tamamen kara saplanmış katır gövde-lerinin belirmesine engel olamıyorum. Üç boy karın içine gömülü katırlar, sadece karın üstünde duran katır göbekleri, göbekleri üstünde kayan katırlar... Gatırlar...

Gözlerim artık dumandan yanmaya başladı. İnsanoğlu böyle işte; geçmişi ve geleceği yok, şu andaki derdi her zaman en büyük dert. Fark etmiş olacak ki ön camı alt kısmından iteliyor şoför. Tedirgin oluyorum. Amacı havalandırmak ama aynı zamanda içeriye daha sert bir soğuk dolacak. Camın kenarındaki buzlar çatırdayarak kelebek cam aralanıyor. Korktuğum olmuyor. Gerçi rüzgâr keskin, soğuk ama temiz hava yine de iyi geliyor. Ferahlıyorum.

Bugüne kadar soğuğa karşı en önemli bilgim; donmamak için asla terlememem gerektiği. Bu ter, vücut üzerinde kalınca donmayı hızlandıran bir etken, vücuda daha hızlı bir şekilde ısı kaybetti-ri-ri donma sürecine sokan. Aslında insan tam tersini düşünmeden edemiyor. Terlediği halde nasıl donabilir ki bir beden? Altımdaki yün içlik terden sırlıslıkam oldu bile. Donmak dışında düşündüğüm şeyler de var, yapışık ıslak bir pisliğe sarılı gibi hissediyorum. Hele şu kaşkolüme sinen pis sigara kokusu yok mu...

Bu sırada cipimizin tekerlerinin kara batarak yalpalaması kendimden tiksınme işinden uzaklaştırıyor beni. Soğuk için engel teşkil etmeyen branda tavan ve naylon camlar, içerideki yoğun hava nedeniyle terlemiş. Bu haliyle sarı sarı akıp dışarıyı neredeyse görünmez kılıyor. O, yolu biliyor ama ben şoförün hâl ve hareketlerinden cip yolculuğunun sonunun yaklaştığını anlıyorum. Daha durmadan, zihni inmiş gibi araçtan. Sonunda kar çölüne hâkim küçük bir tepede duruyoruz.

ZEMHERİ KADINLARI

Hamza Nuh Özer

...Geçidin çıkışında ferahlayamıyorum. Doğrudan dehşete giriyoruz. Korkunç bir manzara var. Her yer kan. Kan ve doku parçaları. Mücadele ve sürüklenmeden dolayı değil bu izler. Gelen geçenlerin ayaklarının altına bulaşmış, oradan da tüm zemine yayılmış sonra izlerin içinde donmuş. İlerledikçe izlerdeki kan oranı artıyor. Olay yerine yaklaşıyoruz. Kames sadece izleri birkaç kez kokluyor. Dilini değdirmeden devam ediyor. Bu köpek asla çiğ et yememiş. Kana karşı ilgisi yok. Böyle de olması gerekir diye düşünüyorum. Kanı cazip kılan içgüdülerin canlanmaması kolay değil etobur bir hayvan için. Ataları kurt ne de olsa. Bir kez kanın tadını alırsa öldürmekten başka çare kalmayacağını anlıyorum. Bir koyun sürüsü için hatta çoban için kan tadını bilen bir köpek kurttan bile tehlikeli olabilir. Pirincin içindeki beyaz taş...

hayykitap

22 TL
KDV'DEN MUAF TIR

